

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

Rok XXVI

Warszawa, dnia 15 lutego 1949 r.

Nr 2

T R E Ś Ć :

C Z Ę Ś Ć A.

Dział Ogólny.

- Poz. 27. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 3 lutego 1949 r. w sprawie zmiany w składzie Komisji Językowej Ministerstwa Komunikacji . . . . . str. 30

Dział Personalny.

- Poz. 28. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 28 stycznia 1949 r. w sprawie świadczeń dla rodzin pracowników (emerytów, rencistów) P. K. P. . . . . str. 30

Dział Handlowo - Taryfowy.

- Poz. 29. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 15 stycznia 1949 r. w sprawie zmian w Przepisach o pociągach nadzwyczajnych specjalnego znaczenia . . . . . str. 30

Dział Ruchu Kolejowego.

- Poz. 30. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 26 stycznia 1949 r. o wydaniu Przepisów gospodarki wagonami osobowymi . . . . . str. 30

Dział Elektrotechniczno - Kolejowy.

- Poz. 31. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 31 stycznia 1949 r. o organizacji akumulatorni kolei państwowych . . . . . str. 30

Dział Sanitarny.

- Poz. 32. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 10 lutego 1949 r. o utworzeniu i organizacji Centralnej Pracowni Psychotechnicznej Kolei Państwowych w Warszawie . . . . . str. 35

Dział Ochrony Kolei.

- Poz. 33. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 29 stycznia 1949 r. o ustaleniach etatowych stanowisk w służbie ochrony kolei przedsiębiorstwa "Polskie Koleje Państwowe" . . . str. 37

Dział Dróg Kołowych i Samochodowy.

- Poz. 34. Okólnik Ministra Komunikacji z dnia 4 lutego 1949 r. w sprawie utworzenia referatów ruchu drogowego w starostwach powiatowych . . . . . str. 39

Dział Dróg Wodnych.

- Poz. 35. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 1 lutego 1949 r. o zakresie działania, zasięgu terytorialnym i siedzibach dyrekcji okręgowych dróg wodnych i państwowych zarządków wodnych . . . . . str. 41

Dział Lotnictwa Cywilnego.

- Poz. 36. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 7 lutego 1949 r. o utworzeniu Wydziału Zasobów w Centrali Polskich Linii Lotniczych „Lot” . . . . . str. 47

- Poz. 37. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 10 lutego 1949 r. o zatwierdzeniu Regulaminu Szybowcowego Zakładu Doświadczalnego . . . . . str. 47

Tytuły Aktów Prawodawczych.

- Poz. 38-42 Tytuły aktów prawodawczych ogłoszonych w Monitorze Polskim, dotyczących lub interesujących dział komunikacji . . . . str. 49

- Sprostowanie błędów . . . . . str. 50

CZĘŚĆ A.

DZIAŁ OGÓLNY.

27

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 3 lutego 1949 r. w sprawie zmiany w składzie Komisji Językowej Ministerstwa Komunikacji.

Podaje się do wiadomości, iż Ob. Minister Komunikacji decyzją z dnia 3 lutego 1949 r. Powołał do Komisji Językowej Ministerstwa Komunikacji w charakterze rzeczoznawcy fachowego z dziedziny elektrotechniki ob. inż. Edwarda Barysza, członka Rady Komunikacyjnej, w miejsce ob. inż. Przemysława Jarosa.

W związku z tym należy dokonać odpowiedniej zmiany w okólniku Ministerstwa Komunikacji z dnia 19 listopada 1946 r. o wznowieniu działalności i składzie Komisji Językowej Ministerstwa Komunikacji (Dz. Urz. M. K. Nr 14, poz. 200).

Nr R. K. -104-4-49.

DZIAŁ PERSONALNY.

28

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 28 stycznia 1949 r. w sprawie świadczeń dla rodzin pracowników (emerytów, rencistów) PKP.

Ministerstwo Komunikacji wyjaśnia, że we wszystkich przypadkach, w których prawo do poszczególnych świadczeń, np. ulg przejazdowych na PKP, kolejowej opieki lekarskiej itp. dla członków rodziny pracownika (emeryta, rencisty) PKP jest uzależnione od otrzymywania (pobierania) przez pracownika (emeryta, rencistę) dodatku lub zasiłku rodzinnego na członka rodziny, świadczenia, o których mowa, mogą być udzielane tylko wówczas, gdy dodatek lub zasiłek rodzinny wypłaca przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“.

Nr P. U. IX.430-5-49.

DZIAŁ HANDLOWO - TARYFOWY.

29

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 15 stycznia 1949 r. w sprawie zmian w Przepisach o pociągach nadzwyczajnych specjalnego znaczenia.

Niniejszym zarządzam:

§ 1.

W § 37 Przepisów o pociągach nadzwyczajnych specjalnego znaczenia (R 14), zatwierdzonych zarządzeniem Ministra Komunikacji z

dnia 13 września 1947 r. (Dz. Urz. M. K. Nr 9, poz. 185) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w ust. 1 zmienia się „§ 89“ na „§ 33 ust. 22“;
- 2) w ust. 2 skreśla się wyrazy „Część I B.“

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1949 r:

Nr H. O. III-2-8-49.

DZIAŁ RUCHU KOLEJOWEGO.

30

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 26 stycznia 1949 r. o wydaniu Przepisów gospodarki wagonami osobowymi.

Niniejszym zatwierdzam Przepisy gospodarki wagonami osobowymi (G.W.O.) Nr R 28, które ukażą się w osobnym wydaniu.

Przepisy te wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1949 r.

Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 15 października 1931 r. w przedmiocie wydania Przepisów Gospodarki Wagonami Osobowymi (Dz. Urz. M. K. z 1932 r. Nr 7, poz. 56).

Nr IV.2-408-7-48.

DZIAŁ ELEKTROTECHNICZNO-KOLEJOWY

31

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 31 stycznia 1949 r. o organizacji akumulatorni kolei państwowych.

Niniejszym zarządzam:

§ 1.

Ustrój i zakres działania akumulatorni kolei państwowych normuje załączony statut organizacyjny.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Jednocześnie traci moc obowiązującą zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 13 października 1937 r. o organizacji akumulatorni kolei państwowych wraz ze statutem organizacyjnym akumulatorni stanowiącym załącznik tego zarządzenia (Dz. Urz. M. K. Nr 47, poz. 417), jak również postanowienia § 14, część II pkt. 4) zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 11 kwietnia 1945 r. (Dz. Urz. M. K. Nr 7, poz. 51).

Nr I-1-114-5-48.

Załącznik do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 31 stycznia 1949 r. Nr I.1-114-5-48.

Statut organizacyjny akumulatorni kolei państwowych.

§ 1.

Określenie akumulatorni głównej i pomocniczej.

1. Akumulatornie dzielą się na główne i pomocnicze.
2. Akumulatornia główna jest jednostką służbową podległą bezpośrednio dyrekcji okręgowej kolei państwowych.
3. Akumulatornia pomocnicza jest jednostką służbową podległą akumulatorni głównej lub oddziałowi elektrotechnicznemu na terenie którego ma siedzibę akumulatornia pomocnicza w tych DOKP, w których akumulatornie główne nie są ustalone.

§ 2.

Zadania akumulatorni głównej.

Zadaniem akumulatorni głównej jest:

- 1) utrzymanie, naprawa bieżąca, rewizja okresowa i wymiana urządzeń oświetlenia elektrycznego i urządzeń radiowych w wagonach obsługujących ruch kolejowy;
- 2) odbiór techniczny urządzeń naprawionych, o których mowa w pkt. 1);
- 3) wykonywanie innych robót na polecenie wydziału elektrotechnicznego dyrekcji okręgowej kolei państwowych.

§ 3.

Naczelnik akumulatorni głównej.

1. Na czele akumulatorni głównej stoi naczelnik, mianowany i zwalniany przez Ministra Komunikacji.
2. Naczelnik akumulatorni głównej:
  - 1) podlega bezpośrednio naczelnikowi służby elektrotechnicznej dyrekcji, w zakresie działania wydziału elektrotechnicznego, w innych zaś sprawach właściwym innym organom dyrekcji;
  - 2) jest zwierzchnikiem: pracowników akumulatorni głównej i pomocniczej oraz zawiadywanych przez nie posterunków liniowych;
  - 3) kieruje całością prac akumulatorni głównej oraz sprawuje nadzór nad pracami akumulatorni pomocniczej, zgodnie z zasadami celowej i oszczędnej gospodarki i potrzebami obrony Państwa;

- 4) decyduje we wszystkich sprawach wchodzących w zakres działania akumulatorni głównej, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych władzom wyższym;
- 5) w wypadkach nagłych i nadzwyczajnych, zagrażających bezpieczeństwu urządzeń kolejowych lub życiu ludzkiemu, oraz w innych przypadkach mogących pociągnąć za sobą straty dla przedsiębiorstwa PKP, wydaje, pod osobistą odpowiedzialnością, zarządzenia przekraczające jego kompetencje, jednak każdorazowo jest obowiązany zawiadomić o tym bezzwłocznie właściwe władze;
- 6) jest odpowiedzialny zarówno za swoją osobistą działalność służbową, jak i za działalność służbową podległych mu organów.

3. Naczelnik akumulatorni głównej:

- 1) czuwa nad utrzymaniem w należyтым stanie urządzeń elektrycznych i mechanicznych, znajdujących się w akumulatorni głównej, oraz nad tym, aby znajdowały się one w stanie odpowiadającym warunkom bezpieczeństwa pracy;
- 2) czuwa nad podziałem i sprawnością pracy w akumulatorni głównej;
- 3) czuwa nad gospodarką cieplną i świetlną w akumulatorni głównej;
- 4) czuwa nad zapasem materiałów w akumulatorni głównej we właściwym czasie w potrzebne materiały, części wymienne i inwentarz, w ilości przewidzianej w przepisach;
- 5) sprawuje nadzór nad rozchodem wody, gazu, energii elektrycznej, opału, smarów, świetliwa i innych materiałów w akumulatorni głównej;
- 6) sprawuje nadzór nad bezpieczeństwem przeciwpożarowym w akumulatorni głównej oraz nad przestrzeganiem oddzielnych przepisów;
- 7) sprawuje nadzór nad stanem technicznym urządzeń przeciwpożarowych w akumulatorni głównej i nad ich przydatnością;
- 8) sprawuje nadzór nad zdrowotnością pomieszczeń służbowych i nad bezpieczeństwem oraz higieną pracy w akumulatorni głównej, według wskazówek lekarza rejonowego i innych właściwych organów;
- 9) nadzoruje czynności zawiadowcy akumulatorni pomocniczej w zakresie spraw wskazanych w pkt. 1)—8);
- 10) wyznacza terminy dokonywania rewizji urządzeń elektrycznych w wagonach;

- 11) wyznacza odbiorców fachowych do komisji odbiorczych powołanych do odbioru nowych baterii, regulatorów, prądnic, radioaparatów, całkowitych urządzeń elektrycznych w nowych wagonach itp.
4. Naczelnik akumulatorni głównej jest w ramach przedzielonych akumulatorni kredytów, rachunkozdawcą budżetowym i zasobowym dyrekcji okręgowej kolei państwowych, wobec czego czuwa:
  - 1) nad obliczeniem i zarządza wypłaty wszelkich dowodów płatniczych, określonych jako wypłaty tymczasowe według przepisów ogólnych o rachunkowości PKP;
  - 2) nad rejestracją wyznaczonych kredytów i nad prowadzeniem statystyki rozchodów budżetowych;
  - 3) nad prowadzeniem rachunkowości akumulatorni głównej w myśl obowiązujących przepisów i zarządzeń;
  - 4) nad prowadzeniem gospodarki materiałowej i inwentarzowej i przedstawia we właściwym czasie dyrekcji zapotrzebowania materiałów, sprawozdania z obrotu materiałami i inwentarzem itp.;
  - 5) nad wykonaniem umów i nad dotrzymaniem okresów gwarancyjnych części składowych oświetlenia elektrycznego wagonów i urządzeń radiowych oraz innych materiałów i przedmiotów używanych w akumulatorni.
5. Osobne zarządzenie Ministra Komunikacji normuje kompetencję naczelnika akumulatorni głównej w sprawach robót i dostaw oraz zakupów materiałów i inwentarza użytkowego.
6. W zakresie spraw personalnych naczelnik akumulatorni głównej ma kompetencje naczelnika oddziału k. p.
7. W DOKP, w której akumulatornia główna nie została jeszcze utworzona, wszystkie objęte niniejszym statutem prawa i obowiązki naczelnika akumulatorni głównej przechodzą na naczelnika oddziału elektrotechnicznego, na terenie którego ma swą siedzibę akumulatornia pomocnicza.

§ 4.

Zastępstwo naczelnika.

Jeżeli naczelnik akumulatorni głównej nie może pełnić czynności służbowych, kierownictwo akumulatorni głównej obejmuje kierownik działu warsztatowego akumulatorni głównej (§ 7). Na zastępującego przechodzą wszystkie uprawnienia, obowiązki i odpowiedzialność służbowa naczelnika akumulatorni głównej.

§ 5.

Podział na komórki organizacyjne.

Akumulatornia główna dzieli się na:

- 1) biuro administracyjno - techniczne;
- 2) dział warsztatowy oraz podległe mu sekcje:
  - a) akumulatorową,
  - b) elektromechaniczną,
  - c) rewizji oświetlenia elektrycznego w wagonach.
- 3) składnicę podręczną.

§ 6.

Biuro Administracyjno - Techniczne.

1. Biuro Administracyjno - Techniczne prowadzi osobiście naczelnik akumulatorni głównej.
2. W Biurze Administracyjno - Technicznym istnieją referaty:
  - 1) ogólny;
  - 2) ogólnie - techniczny.
3. Referaty ogólny i ogólnie - techniczny prowadzą pracownicy wyznaczeni przez dyrektora kolei państwowych.
4. Do zakresu czynności referatu ogólnego należy:
  - 1) przygotowywanie do decyzji naczelnika pisemnych załatwień w sprawach personalnych (§ 3 ust. 6);
  - 2) prowadzenie rejestracji osobowej pracowników akumulatorni głównej, w granicach obowiązujących przepisów;
  - 3) badanie wykazów obecności (pracy) pracowników;
  - 4) prowadzenie statystyki gospodarczej;
  - 5) prowadzenie rachunkowości, zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności:
    - a) sporządzanie list płacy i innych dokumentów płatniczych,
    - b) rejestracja przydzielonych kredytów i dokonanych wydatków,
    - c) sporządzanie sprawozdań rachunkowych okresowych i rocznych oraz innych przewidzianych w przepisach,
    - d) prowadzenie rachunkowości materiałowej i ewidencji inwentarza użytkowego oraz sporządzanie odnoszących wykazów i sprawozdań,
    - e) opracowywanie preliminarzy rozchodu materiałów i części wymienionych oraz urządzeń technicznych;

- 6) kontrola rachunkowa składnicy pod-
ręcznej;
  - 7) prowadzenie kancelarii.
5. Do zakresu działania referatu ogólnie -
technicznego należą:
- 1) prowadzenie kartoteki wagonów osobo-
wych, bagażowych, pocztowych i służ-
bowych z oświetleniem elektrycznym,
przydzielonych do dyrekcji, na terenie
której znajduje się akumulatornia głów-
na;
  - 2) prowadzenie kartoteki wagonów służ-
bowych i osobowych z urządzeniem ra-
diowym;
  - 3) sprawy wyznaczania terminów doko-
nywania rewizji urządzeń elektrycznych
w wagonach;
  - 4) sprawdzanie, uzgadnianie i opracowy-
wanie rocznego zapotrzebowania mate-
riałów i zapotrzebowań doraźnych zgła-
szanych przez składnice;
  - 5) prowadzenie rejestracji dokonanych re-
wizji i napraw urządzeń oświetlenia e-
lektrycznego przez poszczególne inne
sekcje akumulatorni głównej i pomoc-
niczej;
  - 6) sporządzanie wykazów zauważonych u-
sterek w wagonach innych dyrekcji i w
wagonach zagranicznych;
  - 7) opracowywanie wyjaśnień dla naczelnika
służby elektrotechnicznej co do u-
sterek w działaniu urządzeń elektrycz-
nego oświetlenia wagonów nadesłanych
przez inne dyrekcje;
  - 8) prowadzenie ewidencji próbnych urzą-
dzeń elektrycznych w wagonach i opra-
cowywanie wniosków dotyczących
działania tych urządzeń;
  - 9) sporządzanie protokółów zdawczo-od-
biorczych rewizji i napraw wagonów
pocztowych;
  - 10) sprawy wyznaczania odbiorców facho-
wych do komisji odbiorczych i sporzą-
dzanie protokółów odbiorczych nowych
baterii, regulatorów, prądnic, radioapa-
ratów, całkowitych urządzeń elektrycz-
nych w nowych wagonach, traktorów
itp.;
  - 11) sprawy odbioru technicznego części i
materiałów do urządzeń elektrycznych
w wagonach;
  - 12) opracowywanie wniosków przebudowy
sieci oświetleniowej i radiowej w wago-
nach;
  - 13) sporządzanie kosztorysów robót, szkiców
i wykresów, projektów warunków tech-
nicznych, modeli itp. urządzeń elektrycz-
nego oświetlenia wagonów i urządzeń
radiowych oraz przechowywanie ich;
  - 14) nadzór nad użytecznością techniczną ma-
teriałów znajdujących się w magazy-
nach;
  - 15) zgłaszanie wniosków w sprawie wyko-
rzystywania materiałów zdawanych do
magazynu jako zużytych;
  - 16) przeprowadzanie technicznej oceny zna-
lezionych pasów do prądnic wagono-
wych;
  - 17) ewidencja regulatorów, baterii, prąd-
nic, aparatów radiowych itd. znajdujących
się pod gwarancją firm.

§ 7.

Dział Warsztatowy.

1. Na czele działu warsztatowego stoi kierow-
nik, mianowany i zwalniany przez Ministra
Komunikacji.
2. Kierownik działu warsztatowego:
  - 1) podlega bezpośrednio naczelnikowi aku-
mulatorni głównej;
  - 2) jest zwierzchnikiem pracowników pod-
ległego mu działu;
  - 3) sprawuje nadzór nad działalnością pod-
ległych mu sekcji akumulatorni głównej
oraz koordynuje pracę w nich;
  - 4) wydaje zarządzenia i decyzje w spra-
wach pozostawionych jego kompetencji
przez naczelnika akumulatorni głównej.

§ 8.

Sekcje techniczne akumulatorni głównej.

1. Sekcje techniczne, o których mowa w § 5
pkt. 2), prowadzą kierownicy robót, wyzna-
czeni przez dyrektora kolei państwowych.
2. Kierownicy robót, o których mowa w ust. 1
podlegają bezpośrednio kierownikowi dzia-
łu warsztatowego, pośrednio zaś naczeln-
ikowi akumulatorni głównej.
3. Sekcja akumulatorowa składa się:
  - 1) z drużyny akumulatorów kwasowych;
  - 2) z drużyny akumulatorów ługowych.
4. Sekcja elektromechaniczna składa się:
  - 1) z drużyny regulatorów;
  - 2) z drużyny prądnic.
5. Sekcja rewizji oświetlenia elektrycznego w
wagonach składa się z posterunków rewi-
zynych na stacjach postojowych oraz z po-
sterunków liniowych położonych na dwor-
cach kolejowych.
6. W skład każdej drużyny wchodzi potrzebna
ilość rzemieślników i robotników. Drużyny
są dozorowane przez przodowników, zaję-
tych przy robotach na równi z rzemieślni-
kami.
7. Naczelnik akumulatorni głównej określa
skład drużyn w sekcji akumulatorowej i

elektromechanicznej oraz ilość i skład posterunków sekcji rewizji oświetlenia elektrycznego w wagonach.

8. Do zakresu czynności sekcji akumulatorowej należy:

- 1) konserwacja, naprawa bieżąca, rewizja okresowa i wymiana baterii akumulatorów wagonowych;
- 2) przeprowadzanie prób akumulatorów;
- 3) prowadzenie rejestru przeprowadzonych rewizji i napraw baterii oraz usuniętych usterek;
- 4) destylowanie wody dla potrzeb własnych i dla potrzeb innych służb.

9. Do zakresu czynności sekcji elektromechanicznej należy:

- 1) dokonywanie rocznych i półrocznych rewizji regulatorów, prądnic i aparatów radiowych oraz dokonywanie w nich napraw i wymiany części uszkodzonych;
- 2) przeprowadzanie w probierni technicznych prób urządzeń wymienionych w pkt. 1) po dokonanych rewizjach i naprawach;
- 3) usuwanie usterek w sieci oświetleniowej i radiowej w wagonach;
- 4) utrzymywanie i naprawa napędów w wagonach;
- 5) usuwanie usterek w urządzeniach wymienionych w pkt. 1), na skutek meldunków sekcji rewizji oświetlenia elektrycznego w wagonach i meldunków posterunków liniowych;
- 6) wykonywanie robót tokarskich i ślusarskich dla potrzeb własnych akumulatorni;
- 7) jazdy próbne pociągami nadzwyczajnymi i wagonami służbowymi;
- 8) prowadzenie rejestru dokonanych rewizji, napraw oraz usuniętych usterek.

10. Do zakresu czynności sekcji rewizji oświetlenia elektrycznego w wagonach należy:

- 1) zgłaszanie naczelnikowi akumulatorni wniosków co do pracy w kolejności na zmiany (turnusowe);
- 2) przydzielanie składów pociągów posterunkowi rewizyjnemu na stacjach postojowych i innym posterunkom liniowym, w celu dokonywania rewizji urządzeń oświetlenia elektrycznego w wagonach;
- 3) przeprowadzanie rewizji całkowitej instalacji elektrycznej (napięcia sieci, bezpieczników, baterii, prądnic, regulatora, pasa, wyłączników, żarówek, kloszy, armatur itd.) w każdym wagonie przed wysłaniem wagonu w drogę;

4) usuwanie, w porozumieniu z naczelnikiem (zawiadowcą) parowozowni głównej względnie naczelnikiem wagonowni, zauważonych defektów na miejscu (w wagonie), a w razie stwierdzenia poważnych usterek meldowanie o powyższym naczelnikowi akumulatorni; w czasie gdy akumulatornia jest nieczynna, usuwanie uszkodzonych wagonów ze składu pociągów;

- 5) ładowanie i wymiana baterii w wagonach, gdy akumulatornia jest nieczynna;
- 6) prowadzenie rejestru sprawdzonych wagonów i usuniętych usterek.

§ 9.

Składnica podręczna.

Do składnicy podręcznej mają zastosowanie przepisy Rozdziału 3 Statutu organizacyjnego magazynów zasobowych kolei państwowych.

§ 10.

Posterunki liniowe akumulatorni głównej.

1. Akumulatornia główna zawiaduje posterunkami liniowymi, dla naprawy oświetlenia elektrycznego w wagonach, położonymi na stacjach kolejowych.
2. O utworzeniu lub o zniesieniu posterunku liniowego decyduje naczelnik służby elektrotechnicznej w dyrekcji, w porozumieniu z naczelnikiem służby mechanicznej.
3. Do obsługi posterunków liniowych naczelnik akumulatorni głównej wyznacza potrzebną ilość elektromonterów i ich pomocników.
4. Do zakresu działania posterunków liniowych należą:
  - 1) czynności wymienione w § 8 ust. 10 w odniesieniu do wagonów pociągów tranzytowych;
  - 2) usuwanie w wagonach usterek, powstałych na dworcach przed wysłaniem wagonów w drogę, lub też przeoczonych przez dyżurnych na stacjach postojowych;
  - 3) prowadzenie rejestru sprawdzonych wagonów i usuniętych usterek.

§ 11.

Stosunek akumulatorni głównej do innych jednostek służbowych oraz do urzędów i organów niekolejowych.

Naczelnik akumulatorni głównej lub upoważnione przez niego organa akumulatorni po-

rozumiewają się w zakresie działalności akumulatorni:

- 1) z innymi jednostkami służbowymi podległymi dyrekcji, oraz z władzami państwowymi I instancji bezpośrednio;
- 2) z władzami i urzędami wyższymi za pośrednictwem przełożonej dyrekcji, a bezpośrednio tylko na podstawie upoważnienia dyrekcji.

§ 12.

Akumulatornia pomocnicza.

Zadaniem akumulatorni pomocniczej jest:

- 1) utrzymanie, naprawa bieżąca, rewizja okresowa i zmiana urządzeń oświetlenia elektrycznego i urządzeń radiowych w wagonach obsługujących ruch kolejowy;
- 2) dodatkowe wykonywanie tych czynności, które są lub zostaną zlecone akumulatorni pomocniczej przez naczelnika akumulatorni głównej.

§ 13.

Zawiadawca akumulatorni pomocniczej.

1. Na czele akumulatorni pomocniczej stoi zawiadawca, mianowany i zwalniany przez dyrektora kolei państwowych.
2. Zawiadawca akumulatorni pomocniczej:
  - 1) podlega bezpośrednio naczelnikowi akumulatorni głównej;
  - 2) jest zwierzchnikiem pracowników akumulatorni pomocniczej;
  - 3) kieruje całością pracy akumulatorni pomocniczej, zgodnie z zasadami celowej i oszczędnej gospodarki i potrzebami obrony Państwa;
  - 4) decyduje w sprawach należących do zakresu czynności akumulatorni pomocniczej, w granicach upoważnień otrzymanych od naczelnika akumulatorni głównej;
  - 5) w wypadkach nagłych i nadzwyczajnych, zagrażających bezpieczeństwu urządzeń kolejowych lub życiu ludzkiemu, oraz w innych przypadkach, mogących pociągać za sobą straty dla przedsiębiorstwa PKP, wydaje pod osobistą odpowiedzialnością zarządzenia przekraczające jego kompetencje, jednak każdorazowo jest obowiązany zawiadomić o tym bezwzględnie naczelnika akumulatorni głównej;
  - 6) w zakresie swych czynności porozumiewa się z innymi jednostkami służbowymi tylko za pośrednictwem akumulatorni głównej;

7) jest odpowiedzialny zarówno za swoją osobistą działalność służbową jak i za działalność podległych mu pracowników.

3. W sprawach personalnych i rachunkowo-gospodarczych ma uprawnienia i obowiązki takie, jak zawiadowca odcinka silnych prądów.
4. Zawiadowca akumulatorni pomocniczej, może, za zezwoleniem naczelnika akumulatorni głównej, przechowywać na składzie, dla potrzeb akumulatorni pomocniczej, odpowiedni zapas materiałów, pobranych ze składnicy akumulatorni głównej, z tym zastrzeżeniem, że z upływem każdego miesiąca winien rozliczyć się przed pracownikiem prowadzącym składnicę akumulatorni głównej z pobranych i wydanych materiałów i inwentarza.
5. W dyrekcji, w której nie utworzono akumulatorni głównej, zawiadowca akumulatorni pomocniczej podlega naczelnikowi tego oddziału elektrotechnicznego, na terenie którego ma swą siedzibę akumulatornia pomocnicza.

§ 14.

Zastępstwo zawiadowcy.

Zawiadowcę akumulatorni pomocniczej zastępuje w razie jego nieobecności na służbie, pracownik wyznaczony przez naczelnika akumulatorni głównej. Na zastępującego przechodzą wszystkie uprawnienia, obowiązki i odpowiedzialność służbowa zawiadowcy.

§ 15.

Sekcja akumulatorni pomocniczej.

1. Do składu akumulatorni pomocniczej należą sekcje:
  - 1) akumulatorowa;
  - 2) elektromechaniczna.
2. Zakres czynności sekcji akumulatorni pomocniczej jest analogiczny jak w akumulatorni głównej (§ 8.).

DZIAŁ SANITARNY.

32

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 10 lutego 1949 r. o utworzeniu i organizacji Centralnej Pracowni Psychotechnicznej Kolei Państwowych w Warszawie.

Niniejszym zarządzam:

§ 1.

1. Tworzy się Centralną Pracownię Psychotechniczną K.P. w Warszawie, zwaną w dalszym ciągu niniejszego zarządzenia „pra-

cownią". Pracownia jest zakładem pomocniczym podległym Wydziałowi Sanitarne-
mu Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Warszawie.

2. Pracownia obsługuje całą sieć P.K.P. Za zezwoleniem M.K. (Biuro Sanitarne) pracownia może obsługiwać również działy niekolejowe w resorcie komunikacji, na rachunek tych działów.

§ 2.

1. Zadaniem pracowni jest:

- 1) badanie psychotechniczne pracowników P.K.P., oraz kandydatów do służby P.K.P., oraz pod warunkiem, o którym mowa w § 1 ust. 2, także pracowników i kandydatów do służby w innych działach komunikacji;
- 2) prowadzenie badań naukowych z dziedziny psychotechniki;
- 3) badanie pod względem psychotechnicznym wszelkich rodzajów pracy w przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe“ i warunków tej pracy, w celu ich udoskonalenia;
- 4) badanie ze stanowiska psychofizjologii przyczyn wypadków na P.K.P. i wskazywanie środków zapobiegawczych przeciw wypadkom.

2. Metody, tryb i ogólny plan badań psychotechnicznych w pracowni, jak również szczegółowy zakres czynności pracowni i jej personelu określa Instrukcja zatwierdzona przez Ministerstwo Komunikacji.

3. Badania psychotechniczne można przeprowadzać bądź na miejscu w pracowni, bądź też w odpowiednio urządzonych wagonach do badań psychotechnicznych.

4. Kolejność badań poszczególnych grup osób, przeznaczonych do badania, ustala naczelnik służby sanitarnej D.O.K.P. w Warszawie w myśl wytycznych Biura Sanitarnego M.K. i w porozumieniu z zainteresowanymi naczelnikami służb i biur personalnych właściwych terytorialnie D.O.K.P.

5. Wyniki badań, przeprowadzonych przez pracownię, przechowuje się w archiwum pracowni. Orzeczenia pracowni przesyła się naczelnikom (kierownikom) jednostek służbowych, które skierowały pracowników do badania psychotechnicznego, jako dokumenty poufne, celem dołączenia ich do akt osobowych pracownika. Odpisy wyników badań można wydawać jedynie na żądanie naczelników (kierowników) jednostek służbowych, które skierowały pracowników do badania.

§ 3.

1. Na czele pracowni stoi kierownik, podległy bezpośrednio naczelnikowi służby sanitarnej D.O.K.P. w Warszawie.
2. Kierownik pracowni:
  - 1) jest odpowiedzialny za całość działalności pracowni i za jej inwentarz;
  - 2) organizuje i koordynuje pracę w pracowni, dba o jej rozwój i ulepszenia, oraz winien wykazywać odpowiednią inicjatywę w tym względzie;
  - 3) czuwa nad wykonaniem przez podległego personel poleceń i wskazówek służbowych właściwych organów D.O.K.P. w Warszawie i M.K.;
  - 4) decyduje we wszystkich sprawach należących do zakresu czynności pracowni, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych władzom wyższym;
  - 5) przeprowadza osobiście badania psychotechniczne lub sprawuje nadzór nad badaniami;
  - 6) dokonywa kontroli obliczeń współzależności między wynikami badań psychotechnicznych a przydatnością służbową pracowników;
  - 7) wydaje orzeczenia na podstawie dokonanych badań;
  - 8) wydaje polecenia w zakresie badania i stawiennictwa do badania psychotechnicznego pracownikom, skierowanym przez właściwe jednostki służbowe do badania;
  - 9) posiada w sprawach personalnych, finansowo-gospodarczych i innych sprawach administracyjnych kompetencje takie, jak naczelnik oddziału k.p. w stosunku do pracowników oddziału;
  - 10) składa drogą służbową Biuru Sanitarne-
mu M.K. regularnie co 3 miesiące (do dnia 15 następnego m-ca) szczegółowe sprawozdanie i dane statystyczne z działalności pracowni.

§ 4.

Jeżeli kierownik pracowni nie może pełnić swych czynności służbowych, zastępuje go pracownik wyznaczony przez naczelnika służby sanitarnej D.O.K.P. w Warszawie, na którego przechodzą wówczas wszystkie prawa i obowiązki oraz odpowiedzialność służbowa kierownika.

§ 5.

1. Kierownik pracowni ma prawo czynić doraźne zakupy materiałów i inwentarza użytkowego do wysokości ustalonej dla na-

czelnika k.p. w osobnym zarządzeniu Ministra Komunikacji.

- Pracownia jest obowiązana rejestrować inwentarz użytkowy i materiały, będące w jej posiadaniu.

§ 6.

- Plan wyjazdów wagonów do badań psychotechnicznych oraz ich trasy opracowuje i wyznacza kierownik pracowni.
- Na czele obsady wagonu do badań psychotechnicznych stoi kierownik pracowni lub psychotechnik wyznaczony przez kierownika pracowni i odpowiedzialny przed nim za całość i sprawność pracy wagonu; w czasie akcji wagonu jest on zwierzchnikiem służbowym personelu zatrudnionego w wagonie i kierownikiem wagonu.
- Wyniki badań przeprowadzonych w wagonach do badań psychotechnicznych opracowuje się w pracowni, która na ich podstawie wydaje orzeczenia.
- Personel wagonu do badań psychotechnicznych jest odpowiedzialny za całość pracy oraz za stan urządzeń wagonu.
- Co do postępowania z wynikami badań przeprowadzonych przez wagony do badań psychotechnicznych obowiązują postanowienia § 2, ust. 5.

§ 7.

Kierownik pracowni i upoważnione przez niego organa porozumiewają się:

- co do terminów badań psychotechnicznych bezpośrednio z wydziałami i biurami D.O.K.P. oraz podległymi im jednostkami służbowymi i to zarówno w swoim jak i w innych okręgach dystrykcyjnych, jako też z jednostkami organizacyjnymi niekolejowych działów w resorcie komunikacji;
- w innych sprawach dotyczących zakresu działania pracowni bezpośrednio z jednostkami służbowymi podległymi D.O.K.P. w Warszawie oraz z władzami państwowymi i samorządowymi I instancji, z władzami zaś i urzędami wyższymi za pośrednictwem Wydziału Sanitarnego D.O.K.P. w Warszawie a bezpośrednio tylko na podstawie upoważnienia tego Wydziału.

§ 8.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Z tym dniem tracą obo-

wiązującą wszelkie przepisy, instrukcje i zarządzenia sprzeczne z postanowieniami niniejszego zarządzenia.

Nr I. 1-118-16-48.

DZIAŁ OCHRONY KOLEI.

33

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 29 stycznia 1949 r. o ustaleniu etatowych stanowisk w służbie ochrony kolei przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“.

Na podstawie § 10 ust. (12) i § 103 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 listopada 1945 r. o służbie w przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe“ (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 299) z późniejszymi zmianami oraz § 6 i 44 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 listopada 1945 r. o uposażeniu pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ Dz. U. R. P. Nr 55, poz. 309) z późniejszymi zmianami zarządzam co następuje:

§ 1.

Ustala się w służbie ochrony kolei schemat stanowisk etatowych i przywiązane do nich grupy uposażenia, wskazane w tabeli stanowiącej załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2.

Pracownicy, wykonujący czynności służbowe w służbie ochrony kolei, niewymienione w tabeli stanowisk służby ochrony kolei, mogą być mianowani, w zależności od rodzaju wykonywanych czynności, na stanowiska określone w schemacie etatowych stanowisk pracowników przedsiębiorstwa „P.K.P.“ jako stanowiska wspólne wszystkich służb.

§ 3.

Mianowania mogą być dokonywane na warunkach określonych w zarządzeniu Ministra Komunikacji z dnia 31 maja 1946 r. o ustaleniu w przedsiębiorstwie P.K.P. stanowisk etatowych, ich hierarchii i zaliczeniu do grup uposażenia (Dz. Urz. M. K. Nr 6, poz. 83) w ogólnych terminach mianowań.

§ 4.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1949 r.

Nr Pers. 2-31-7-48.

Załącznik do zarządzenia Ministra
Komunikacji z dnia 29 stycznia 1949 r.
Nr Pers. 2-31-7-48.

SCHEMAT

etatowych stanowisk służbowych w służbie ochrony kolei
w przedsiębiorstwie P.K.P.

Nr porz	Stanowisko służbowe ustalone na podstawie § 10 ust. (12) i § 103 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2.XI. 1945 r. o służbie w przedsiębiorstwie P.K.P. (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 299).	Grupa uposażenia przewidziana do stanowiska	Szczególne warunki mianowania na dane stanowisko.
1	2	3	4
1	naczelnik służby ochrony kolei	2— 3	zajmowanie stanowiska określonego przepisami organizacyjnymi
2	zastępca naczelnika służby ochrony kolei	3— 4	" " "
3	kierownik oddziałowy służby ochrony kolei	5— 6	" " "
4	zastępca kierownika oddziałowego służby ochrony kolei	6— 7	" " "
5	kierownik zakładu tresury psów	6— 7	" " "
6	kierownik zakładu rusznikarskiego	6— 7	" " "
7	kierownik rejonowy straży	7— 8	" " "
8	kierownik oddziału lotnego I kl.	7— 8	na stanowiska kierowników oddziałów lotnych I kl. mogą być mianowani pracownicy, którzy dowodzą oddziałami lotnymi, składającymi się z dwóch lub więcej plutonów lotnych straży
9	trener psów	7— 8	szkolenie w-g ustalonego programu i tresura psów służbowych, przeznaczonych do służby ochrony kolei
10	kierownik wartowni	8— 9	stanowisko awansowe dla przodowników, którym jako kierownikom wartowni podlega co najmniej 20 starszych strażników i strażników
11	kierownik oddziału lotnego II kl.	8— 9	stanowisko awansowe dla pracowników, którzy dowodzą plutonem straży, składającym się co najmniej z 3-ch drużyn lotnych
12	rzemieślnik specjalista	8— 9	jako rzemieślników specjalistów uważa się rzemieślników wyróżniających się szczególnymi kwalifikacjami zawodowymi; liczba rzemieślników specjalistów nie może przekroczyć 30% liczby rzemieślników danego zawodu
13	przodownik straży	9—10	na stanowiska przodowników mogą być mianowani pracownicy, którym jako kierownikom wartowni podlega mniej niż 20 starszych strażników i strażników oraz pracownicy, którzy dowodzą plutonem straży w składzie mniejszym niż 3 drużyny lotne

1	2	3	4
14	starszy rzemieślnik	9-10	stanowisko awansowe dla rzemieślników posiadających co najmniej 10 lat służby i dobrą kwalifikację służbową
15	starszy strażnik	10-11	stanowisko awansowe dla strażników i stanowisko dla pracowników którym podlegają posterunki służby ochrony kolei lub drużyny lotne
16	rzemieślnik	10-11	na stanowiska rzemieślników mogą być mianowani pracownicy, którzy wykonują w ciągu całego roku bez przerwy roboty wchodzące w zakres danego rzemiosła
17	strażnik	11-12	na stanowiska strażników mogą być mianowani pracownicy, którzy stale wykonują służbę na normowanych posterunkach przy kasach, magazynach, mostach i innych obiektach, posterunkach porządkowych, obchodowych i ochronnych, w oddziałach lotnych oraz jako przewodnicy psów służbowych

DZIAŁ DRÓG KOŁOWYCH I SAMOCHODOWY.

34

Okólnik Ministra Komunikacji z dnia 4 lutego 1949 r. w sprawie utworzenia referatów ruchu drogowego w starostwach powiatowych.

Po porozumieniu się z Ministerstwem Administracji Publicznej proszę Ob. Ob. Wojewodów o utworzenie w każdym starostwie powiatowym referatu ruchu drogowego z ważnością od 1 marca 1949 r. według następujących zasad:

1. W każdym starostwie powiatowym tworzy się referat ruchu drogowego dla załatwiania spraw tego ruchu oraz spraw samochodowych nie wymagających specjalnych kwalifikacji technicznych, jak n.p. zgłoszenia pojazdów mechanicznych i wydawanie potwierdzeń zgłoszenia, prowadzenie ewidencji pojazdów mechanicznych dla celów wojskowych, rejestracja pojazdów mechanicznych, prowadzenie ewidencji kierowców, potwierdzenia zgłoszeń przewozów pojazdów mechanicznych nie wymagających koncesji, sprawy rowerowe i t.p. Sprawy te prowadzone będą przez jednego z referentów starostwa, w miarę możliwości obok innych prowadzonych przez nich referatów, stosownie do decyzji starosty. Z chwilą utworzenia referatów ruchu drogowego przestają istnieć referaty samochodowe utworzone na podstawie okólnika z dnia 19 sierpnia 1947 r. Nr I. 1-20-14-47, który się równocześnie uchyła.

2. Sprawy samochodowe, których prowadzenie wymaga specjalnych kwalifikacji technicznych, jak n.p. przeprowadzanie badań technicznych i kontrola techniczna pojazdów mechanicznych, ekspertyzy po wypadkach samochodowych, udział w komisji poborowej pojazdów mechanicznych, opinie w sprawach gospodarki samochodowej i t.p. prowadzone będą przez technicznych referentów samochodowych, pozostających na etacie Ministerstwa Komunikacji, w ilości określonej dla każdego województwa przez Ministerstwo Komunikacji, przy czym starostwa stanowiące siedzibę tych referentów i starostwa przez nich obsługiwane wyznaczy wojewoda i zawiadomi o tym Ministerstwo Komunikacji.
3. Techniczni referenci samochodowi pełnią swoje funkcje w starostwach wyznaczonych im do obsługi w terminach ustalonych z góry przez urząd wojewódzki (wydział komunikacyjny), w ten sposób, aby przynajmniej raz na miesiąc obsłużyli każde z przydzielonych im starostw.
4. Techniczni referenci samochodowi podlegają pod względem osobowym bezpośrednio staroście, przy którym wyznaczono ich siedzibę, pod względem zaś służbowym (funkcyjnym) właściwym terytorialnie starostom, w których powiecie w danej chwili pełnią swoje funkcje.
5. Techniczni referenci samochodowi nie są zwierzchnikami referentów ruchu drogowego w starostwach, które obsługują, jednak ich opinia techniczna jest dla tych referentów wiążąca. Techniczni referenci sa-

mochodowi mogą być również upoważnieni przez wojewodę do wglądu i opiniowania wszystkich innych spraw z zakresu ruchu drogowego.

6. Szczegółowy zakres czynności referatów ruchu drogowego w starostwach powiatowych podaje załącznik.

Nr O. Or.-20-1-49.

Załącznik

do okólnika z dnia 4 lutego 1949 r.
Nr O. Or. 20-1-49.

Szczegółowy zakres czynności referatów ruchu drogowego w starostwach powiatowych.

1. Sprawy ruchu drogowego ogólnego:

- 1) nadzór nad ruchem drogowym (pojazdów mechanicznych, rowerów, pojazdów konnych i pieszych);
- 2) współpraca z władzami drogowymi w przedmiocie ustawiania znaków drogowych, zabezpieczenia odcinków dróg publicznych niebezpiecznych dla ruchu i innych zarządzeń tych władz, mających wpływ na regularność i bezpieczeństwo ruchu drogowego, wyznaczanie miejsc postoju pojazdów, miejsc handlu ulicznego, targowisk, miejsc dla stacji benzynowych, publicznych parkingów, wysepek ochronnych dla publiczności etc.;
- 3) współpraca z organami bezpieczeństwa i porządku publicznego w sprawach kontroli nad ruchem drogowym, oraz opracowywanie porządku ruchu w razie uroczystości masowych;
- 4) w porozumieniu z technicznym referentem samochodowym:
  - a) instruowanie fachowe członków M.O.,
  - b) pomoc w dochodzeniach w razie większych katastrof drogowych,
  - c) nadzór nad regulacją ruchu.

2. Sprawy ruchu samochodowego:

A. Pojazdy mechaniczne:

- 1) przyjmowanie zgłoszeń pojazdów mechanicznych i wydawanie potwierdzeń zgłoszeń;

- 2) prowadzenie ewidencji zgłoszonych pojazdów mechanicznych i związane z tym czynności;
- 3) prowadzenie ewidencji zarejestrowanych pojazdów mechanicznych do celów wojskowych;
- 4) udział w wojskowych przeglądach (komisjach) pojazdów mechanicznych cywilnych i komisjach poborowych dotyczących tych pojazdów;
- 5) wykonywanie specjalnych czynności rejestracyjnych pojazdów mechanicznych (na podstawie specjalnego upoważnienia wojewody);
- 6) wycofywanie z ruchu pojazdów mechanicznych w wykonaniu decyzji urzędu wojewódzkiego lub wyniku kontroli technicznej pojazdów mechanicznych na zasadzie opinii technicznego referenta samochodowego;
- 7) wydawanie czasowych zaświadczeń i numerów próbnych (z upoważnienia wojewody);

B. Kierowcy:

- 8) wydawanie pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych, zbieranie informacji o kandydatach, (wystawianie dokumentów pozwoleń na podstawie oceny komisji egzaminacyjnej);
- 9) odbieranie pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych i przesyłanie odwołań do urzędów wojewódzkich;
- 10) sprawy ewidencji i statystyki kierowców;

C. Pociągi drogowe:

- 11) sprawy wydawania pozwoleń na kursowanie pociągów drogowych w porozumieniu z zarządem drogowym.

3. Sprawy ruchu rowerowego:

nadzór nad rejestracją rowerów wykonywaną przez zarządy gmin (dostarczanie tabliczek rowerowych na terenie powiatu, statystyka zarejestrowanych rowerów) i w porozumieniu z technicznym referentem samochodowym rowerów z silnikami (tak zwanych „setek“).

4. Sprawy przewozów zarobkowych pojazdami mechanicznymi:

- 1) przyjmowanie zgłoszeń i wydawanie potwierdzeń zgłoszenia na przewozy nie wymagające koncesji;

- 2) nadzór nad wykonywaniem przewozów koncesjonowanych oraz, w porozumieniu z technicznym referentem samochodowym, nad gospodarką samochodową;
- 3) kontrola przedsiębiorstw przewozowych mających siedzibę na obszarze powiatu;
- 4) określanie potrzeb komunikacyjnych powiatu w zakresie przewozów samochodowych;
- 5) opiniowanie podań osób ubiegających się o koncesję na przewozy zarobkowe;
- 6) wyznaczanie miejsc postoju w regularnym ruchu samochodowym;
- 7) zbieranie i opracowywanie sprawozdań i statystyki z ruchu zarobkowego (koncesjonowanego);
- 8) współpraca ze stacjami P.K.S. oraz, w porozumieniu z technicznym referentem samochodowym, kontrola ich w zakresie zleconym.

5. Sprawy gospodarki technicznej: w porozumieniu z technicznym referentem samochodowym:

- 1) prowadzenie ewidencji garaży, warsztatów samochodowych, stacji obsługi, stacji benzynowych oraz warsztatów naprawczych;
- 2) sprawy koncesji lub zezwoleń na prowadzenie garaży i stacji obsługi;
- 3) opiniowanie podań osób ubiegających się o koncesję na prowadzenie warsztatu samochodowego;
- 4) przyjmowanie zgłoszeń i wydawanie potwierdzeń zgłoszenia na warsztaty samochodowe, pracujące na zaspokojenie potrzeb własnych;
- 5) opiniowanie zapotrzebowań na pojazdy, części zamienne, ogumienie i wyposażenie stacji obsługi.

6. Sprawy z zakresu świadczeń rzeczowych:

współpraca w przedmiocie wykonywania przepisów o świadczeniach rzeczowych w czasie pokoju (prowadzenie wykazów pojazdów mechanicznych, nadających się do wykonania świadczeń rzeczowych).

7. Inne sprawy z zakresu administracji gospodarki samochodowej.

DZIAŁ DRÓG WODNYCH.

35

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 1 lutego 1949 r. o zakresie działania, zasięgu terytorialnym i siedzibach dyrekcji okręgowych dróg wodnych i państwowych zarządów wodnych.

Na podstawie § 4 rozporządzenia Ministra Komunikacji z dnia 27 lipca 1948 r., wydanego w porozumieniu z Ministrami Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych, o utworzeniu dyrekcji okręgowych dróg wodnych i podległych im organów (Dz. U. R. P. Nr 48, poz. 362) tudzież § 1 rozporządzenia Ministrów: Komunikacji, Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych z dnia 29 lipca 1948 r. o przekazaniu dyrekcyjom okręgowym dróg wodnych i państwowym zarządom wodnym sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem przepisów w zakresie żeglugi i spławu oraz inspekcji statków i innych obiektów pływających (Dz. U. R. P. Nr 48, poz. 363) zarządzam co następuje:

§ 1.

Do wykonywania robót na śródlądowych drogach wodnych i ich administracji w zakresie przekazanym Ministrowi Komunikacji rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 maja 1932 r. w sprawie zniesienia urzędu Ministra Robót Publicznych (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 479) tworzy się dyrekcje okręgowe dróg wodnych jako urzędy niezespólone z władzami administracji ogólnej.

§ 2.

Siedzibami dyrekcji okręgowych dróg wodnych są: Warszawa, Kraków, Gdańsk, Poznań i Wrocław.

§ 3.

Bezpośredni zarząd śródlądowych dróg wodnych i roboty techniczne na tych wodach wykonują państwowe zarządy wodne, podległe dyrekcyjom okręgowym dróg wodnych.

§ 4.

Pod względem terytorialnym dyrekcje okręgowe dróg wodnych, obejmują następujące drogi wodne:

A. Dyrekcja Okręgowa Dróg Wodnych w Krakowie:

- 1) obszar źródłowy Wisły;
- 2) Małą Wisłę od ujścia Białki do ujścia Przemszy z dopływami;

- 3) Wisłę od ujścia Przemszy do ujścia Kamiennej;
- 4) następujące dopływy Wisły:
  - a) Przemszę z dopływami,
  - b) Sołę z dopływami ze zbiornikiem w Porąbce,
  - c) Skawę z dopływami,
  - d) Rabę z dopływami,
  - e) Dunajec z dopływami ze zbiornikami w Rożnowie i Czchowie,
  - f) Nidę od ujścia Czarnej Nidy,
  - g) Wisłokę poniżej Jasła z dopływami,
  - h) San z dopływami,
  - i) Wisłok do ujścia Pielnicy,
  - k) Kamienną poniżej Wąchocka;
- 5) Kanał Żeglugi na odcinku od Zagłębia Węglowego do Krakowa;
- 6) Tanew poniżej Narola.

B. Dyrekcja Okręgowa Dróg Wodnych
w Warszawie:

- 1) Wisłę od ujścia Kamiennej do Dobrzynia (km. 659);
- 2) Wieprz poniżej Krasnegostawu;
- 3) Pilicę poniżej Koniecpola;
- 4) Bug w granicach Państwa;
- 5) Wkrę poniżej Działdowa;
- 6) Bzurę poniżej Sochaczewa;
- 7) Narew od ujścia Narewki do ujścia do Bugu;
- 8) Narewkę od Białowieży do ujścia Narwi;
- 9) Supraśl poniżej Gródka;
- 10) Sokołdę poniżej Straży;
- 11) Pise;
- 12) Czarną Hańczę od jeziora Wigry do granicy Państwa;
- 13) Kanał Augustowski;
- 14) Rozpudę poniżej jeziora Rozpuda;
- 15) Biebrzę od Ponarlic do ujścia do Narwi;
- 16) Kanał Mazurski z systematem jezior Mazurskich;
- 17) Bystrzycę poniżej ujścia Bychawki;
- 18) Tyśmienicę poniżej jeziora Siemieńskiego Dużego;
- 19) Nurzec poniżej Brańska;
- 20) Krznę poniżej Porosiuk.

C. Dyrekcja Okręgowa Dróg Wodnych
w Gdańsku:

- 1) Wisłę od Dobrzynia (km 659) do ujścia do morza;
- 2) Drwęcę poniżej jeziora Drwęcko;
- 3) Czarną Wodę (Wdę) poniżej jeziora Wdzydze;
- 4) Leniwkę;
- 5) Wisłę Elbląską;
- 6) Wisłę Królewiecką;
- 7) Kanał Wisła—Zalew;
- 8) Świętą;
- 9) Tugę;
- 10) Nogat;
- 11) Kanał Elbląski;
- 12) Elblązanekę z jeziorem Drużno;
- 13) Kanał Warmiński;
- 14) Żorę.

D. Dyrekcja Okręgowa Dróg Wodnych
w Poznaniu:

- 1) Odrę, od km. 611 (poniżej ujścia Warty) do Szczecina;
- 2) Wartę od Działoszyna do ujścia do Odry;
- 3) Prosnę od Kalisza do ujścia do Warty;
- 4) Noteć;
- 5) Głdę;
- 6) Kanał Górnio-Notecki, z jeziorami i odnogami (kanały Folusza i Bronisławskiego), stanowiącymi drogi wodne górnio-noteckie;
- 7) skanalizowaną Brdę;
- 8) Kanał Bydgoski;
- 9) Brdę od Bydgoszczy do Tucholi;
- 10) Drawę;
- 11) Kanał Warta - Gopło z jeziorami;
- 12) Inę poniżej Starogardu;
- 13) Rurkę od km. 2,7 do ujścia do Odry;
- 14) Plenę od km 1,9 do ujścia do Odry.

E. Dyrekcja Okręgowa Dróg Wodnych
we Wrocławiu:

- 1) Odrę od granicy Państwa do km 611 (powyżej ujścia Warty);
- 2) Olzę z Piotrkówką;
- 3) Opawicę;
- 4) Nisę Łużycką od granicy Państwa do ujścia do Odry;

- 5) Nisę Kłodzką od Otmuchowa wraz ze zbiornikiem w Otmuchowie do ujścia do Odry;
- 6) Małą Panew od zbiornika w Turawie wraz ze zbiornikiem do ujścia do Odry;
- 7) Kłodnicę;
- 8) Kanał Kłodnicki;
- 9) Kanał Gliwicki ze zbiornikiem w Dzierźnie;
- 10) Bóbr od ujścia do jazu w km 29;
- 11) Bystrzycę od ujścia do Mianowa wraz ze zbiornikiem w Mianowie.

§ 5.

Do zakresu działania dyrekcji okręgowych dróg wodnych należą sprawy następujące:

- 1) zarząd majątkiem ruchomym i nieruchomym i jego ewidencja;
- 2) opracowywanie generalnych i szczegółowych projektów dróg wodnych w ramach planowania krajowego i przedkładanie ich Ministrowi Komunikacji do zatwierdzenia;
- 3) opracowywanie projektów portów, zimowisk i innych urządzeń pomocniczych dla żeglugi;
- 4) prowadzenie studiów i opracowywanie projektów, obejmujących uporządkowanie stosunków wodnych poszczególnych systemów rzecznych;
- 5) sprawy zatwierdzania szczegółowych kosztorysów nowych budowli w granicach programu robót, zatwierdzonego przez Ministra Komunikacji, oraz projektów i kosztorysów robót konserwacyjnych w granicach budżetu;
- 6) ogłaszanie i przeprowadzanie przetargów oraz zawieranie umów na dostawę materiałów budowlanych i wykonanie budowy w myśl odnośnych przepisów;
- 7) utrzymywanie należytej głębokości nurtu, celem niesienia doraźnej pomocy żegludze;
- 8) przeprowadzanie kontroli budowlanej i odbiór robót wykonanych przez państwowe zarządy wodne;
- 9) sprawę sporządzania preliminarza budżetowego i planu inwestycyjnego oraz ich wykonania wraz z odnośną sprawozdawczością;
- 10) prowadzenie ksiąg rachunkowych, przewidzianych przepisami;
- 11) sprawozdawczość rachunkowa zgodnie z przepisami;
- 12) kontrola finansowa podległych jednostek;
- 13) ewidencja dostaw i robót wykonywanych przez przedsiębiorców;

- 14) sprawdzanie rachunków i innych należności dyrekcji oraz wyliczeń rachunkowych podległych jednostek;
- 15) likwidacja wynagrodzeń pracowników dyrekcji;
- 16) udzielanie opinii w sprawach wodnych i współdziałanie w tych sprawach z władzami wodnymi na ich żądanie;
- 17) inspekcja i kontrola nad żeglugą i spławem oraz rejestracja i inspekcja statków i innych obiektów pływających na podległym obszarze;
- 18) sprawy wydawania patentów statkowych i żeglarskich;
- 19) sprawy sygnalizacji stanu wód i pochodzących lodów;
- 20) współpraca z właściwymi organami w sprawach melioracji, kanalizacji i wodociągów;
- 21) bezpośrednie zwracanie się do Prokuratorii Generalnej o opinie prawne lub zastępstwo przed sądami w sprawach przekazanych administracji dyrekcji okręgowej dróg wodnych, lub podległych jej organów;
- 22) załatwianie spraw personalnych w granicach uprawnień określonych w osobnych przepisach;
- 23) nadzór nad podległymi państwowymi zarządami wodnymi;
- 24) sprawy budowy i utrzymania łączności teletechnicznych na drogach wodnych;
- 25) prowadzenie innych czynności zleconych przez specjalne przepisy.

§ 6.

Inspekcja i kontrola nad żeglugą i spławem, o której mowa w § 5 pkt. 17), obejmuje kontrolę nad usprawnieniem żeglugi i spławu, zgodnie z obowiązującymi przepisami, inspekcję i kontrolę nad statkami, łodziami i tratwami ze stanowiska technicznego pod względem ich bezpieczeństwa dla życia i zdrowia przewożonych osób, tudzież pod względem bezpieczeństwa przewożonego mienia, kontrolę ruchu i postoju statków i łodzi łącznie z regulowaniem tego ruchu i postoju, jako też współdziałanie z właściwymi władzami i organami w dochodzeniach o przekroczeniu powyższych przepisów.

§ 7.

1. Dyrekcje Okręgowe Dróg Wodnych w Warszawie, Gdańsku i Poznaniu dzielą się na cztery wydziały: ogólny (1), budowy i utrzymania dróg wodnych (2), mechaniczny (3), żeglugi śródlądowej (4).

2. Dyrekcje Okręgowe Dróg Wodnych w Krakowie i Wrocławiu posiadają ponadto wydział zbiorników i potoków górskich (5).
3. W każdej dyrekcji okręgowej dróg wodnych istnieje samodzielny referat wojskowy, którego zakres działania określają odrębne przepisy.

§ 8.

Do zakresu działania wydziału ogólnego należą sprawy prawne, organizacyjne, osobowe, gospodarcze (intendencja, zaopatrzenie pracowników, gospodarka środkami lokomocji), sporządzanie preliminarza budżetowego i kontrola wykonania budżetu, sprawdzanie rachunków, prowadzenie ksiąg rachunkowych, likwidacja należności pracowników, opracowywanie zarządzeń wspólnych dla kilku wydziałów, sprawy ewidencji i administracji nieruchomości oraz sprawy budowy i utrzymania budynków, sprawy statystyczno - sprawozdawcze, sprawy planowania oraz dokonywanie zakupów i dostaw, sprawy ewidencji zasobów i rachunkowości magazynowej, sprawy doszkalania personelu, sprawy biblioteczne i kancelaryjne i inne nie wchodzące w zakres działania innych wydziałów.

§ 9.

Do zakresu działania wydziału budowy i utrzymania dróg wodnych należą sprawy studiów i pomiarów oraz opracowywanie generalnych projektów dróg wodnych, sprawy projektów regulacyjnych i budowli na rzekach żeglownych i spławnych, sprawy projektów portów i zimowisk, oraz sztucznych dróg wodnych, sprawy kosztorysów budowy oraz kontroli robót i ich odbioru, sprawy zarządu majątkiem ruchomym bez taboru pływającego oraz gospodarka wiklinowa.

§ 10.

Do zakresu działania wydziału mechanicznego należą sprawy: planowania, organizacji i kontroli pracy w stoczniach i warsztatach, oraz opracowywanie kosztorysów ich budowy, remontu i rozbudowy, sprawy normalizacji materiałów i środków produkcji, sprawy opracowywania projektów taboru i maszyn, sprawy kontroli i odbioru budowy i remontów, sprawy ewidencji i kontroli gospodarki taborem i maszynami, sprawy wydobywania taboru, sprawy pomiarów i rejestracji taboru, kontrola urządzeń mechanicznych i elektrycznych na sztucznych drogach wodnych, w portach i zbiornikach, sprawy maszyn budowlanych i transportowych.

§ 11.

Do zakresu działania wydziału żeglugi śródlądowej należą sprawy kontroli nad żeglugą i

spławem, rejestracji taboru żeglugi, patentów statkowych, paszportów żeglarskich i retmańskich, sprawy taryf przewozowych, opłat żeglugowych i portowych i za wydobywanie materiałów z łóżysk rzek, sprawy statystyki przewozowej, sprawy utrzymania nurtu, sprawy map żeglugowych i przewodników, sprawy sygnalizacji stanu wód i pochodzenia lodów oraz powodziowe.

§ 12.

Do zakresu działania wydziału zbiorników i potoków górskich należą sprawy studiów, pomiarów, projektów i kosztorysów nowych zbiorników, sprawy opracowywania szczegółowych projektów i kosztorysów robót remontowych przy eksploatowanych zbiornikach, sprawy zarządu, kontroli i odbioru robót na zbiornikach, sprawy projektów kosztorysów oraz zabudowy portów górskich oraz kontroli robót i ich odbioru.

§ 13.

1. Na czele dyrekcji okręgowej dróg wodnych stoi dyrektor okręgu dróg wodnych, mianowany i zwalniany przez Ministra Komunikacji.
2. Dyrektor okręgu dróg wodnych podlega bezpośrednio Ministrowi Komunikacji, polecenia jednak służbowe otrzymuje także od dyrektora Departamentu Dróg Wodnych w Ministerstwie Komunikacji i od innych właściwych organów Ministerstwa Komunikacji.
3. Dyrektor okręgu dróg wodnych decyduje we wszystkich sprawach z zakresu działania dyrekcji okręgowej dróg wodnych, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych Ministrowi (Ministerstwu) Komunikacji.

§ 14.

Jeżeli dyrektor okręgu dróg wodnych jest nieobecny lub nie może pełnić obowiązków służbowych zastępuje go wyznaczony przez Ministra Komunikacji, jeden z naczelników wydziałów (§ 15) na którego przechodzi wówczas zakres działania i odpowiedzialność służbowa dyrektora.

§ 15.

1. Na czele wydziałów stoją naczelnicy wydziałów mianowani i zwalniani przez Ministra Komunikacji.
2. Jeżeli naczelnik wydziału nie może pełnić obowiązków służbowych, zastępuje go jeden z pracowników wydziału, wyznaczony przez dyrektora okręgu dróg wodnych.

§ 16.

Praca w wydziałach odbywa się w referatach, których rodzaje i ilość ustala dyrektor okręgu dróg wodnych.

§ 17.

Ustanawia się państwowe zarządy wodne z siedzibą:

- 1) na obszarze Dyrekcji Okręgowej Dróg Wodnych w Krakowie:
  - a) w Żywcu: dla obszaru źródłowego Wisły do ujścia Młynówki na prawym brzegu Wisły w km. 17,5 z dopływami, dla Soły z dopływami, ze zbiornikiem w Porąbce, dla Skawy z dopływami;
  - b) w Krakowie: dla obszaru źródłowego Wisły od Młynówki na prawym brzegu Wisły w km. 17,5 do ujścia Białki z dopływami, dla Małej Wisły od ujścia Białki do ujścia Przemszy z dopływami, dla Przemszy z dopływami, dla Wisły od ujścia Przemszy do ujścia Raby, dla kanału żeglugi na odcinku od Zagłębia Węglowego do Krakowa;
  - c) w Szczucinie: (na razie z siedzibą w Tarnowie) dla Wisły od ujścia Raby do ujścia Wisłoki, dla Dunajca od zbiornika w Czchowie do ujścia do Wisły, dla Nidy od ujścia Czarnej Nidy, dla Raby poniżej Myślenic z dopływami i dla Wisłoki od Jasła do ujścia;
  - d) w Nowym Sączu: dla Dunajca od źródeł do Czchowa z dopływami i ze zbiornikami w Rożnowie i Czchowie, dla Raby od źródeł do Myślenic w górę z dopływami;
  - e) w Sandomierzu: dla Wisły od ujścia Wisłoki do ujścia Kamiennej, dla Sanu poniżej ujścia Wisłoki, dla Kamiennej poniżej miejscowości Wąchock, dla Tanwi, poniżej miejscowości Narol;
  - f) w Przemyślu: dla Sanu od źródeł do ujścia Wisłoka z dopływami, dla Wisłoka poniżej ujścia Pielnicy;
- 2) na obszarze Dyrekcji Okręgowej Dróg Wodnych w Warszawie:
  - a) w Puławach: dla Wisły od ujścia Kamiennej do ujścia Radomki, dla Wieprza poniżej Krasnegostawu, dla Bystrzycy od ujścia Bychawki i dla Tyśmienicy od jeziora Siemieńskiego Dużego;
  - b) w Warszawie: dla Wisły od ujścia Radomki do ujścia Bugu i Pilicy poniżej Koniecpola;
- c) w Płocku: dla Wisły od ujścia Bugu do Dobrzynia (km. 659), dla Bzury poniżej Sochaczewa;
- d) w Wyszku: dla Bugu poniżej Niemirowa i dla Wkry poniżej Działdowa, dla Nurca poniżej Brańska;
- e) we Włodawie: dla Bugu od granicy Państwa do Niemirowa, dla Krzyny poniżej Porosiuk;
- f) w Ostrołęce: dla Narwi poniżej ujścia Narewki, dla Narewki poniżej Białowięzy, dla Supraśli poniżej Gródka, dla Sołkody poniżej Straży i dla Pisy;
- g) w Augustowie: dla Czarnej Hańczy od jeziora Wigry do granicy Państwa, dla Kanału Augustowskiego i dla Biebrzy od Ponarlic do ujścia do Narwi i dla Rozpudy poniżej jeziora Rozpuda;
- h) w Giżycku: dla Kanału Mazurskiego z systematem jezior Mazurskich;
- 3) na obszarze Dyrekcji Okręgowej Dróg Wodnych w Gdańsku:
  - a) we Włocławku: dla Wisły poniżej Dobrzynia (km 659) do Otłoczyna (km 718);
  - b) w Toruniu: dla Wisły poniżej Otłoczyna (km. 718) do ujścia Czarnej Wody (Wdy) (km. 813), dla Drwęcy poniżej mostu kolejowego na linii Iłowo - Działdowo do ujścia do Wisły oraz dla Czarnej Wody (Wdy) poniżej jeziora Wdzydze;
  - c) w Tczewie: dla Wisły od ujścia Czarnej Wody (Wdy) (km. 813) do ujścia do morza, dla Leniwki;
  - d) w Elblągu: dla Wisły Elbląskiej, dla Wisły Królewieckiej, dla Kanału Wisła-Zalew, dla Świętej, dla Tugi, dla Nogatu, dla Kanału Elbląskiego, dla Elblążanki z jeziorem Drużno, dla Kanału Warmińskiego, dla Żorgi i dla Drwęcy powyżej mostu kolejowego na linii Iłowo-Działdowo;
- 4) na obszarze Dyrekcji Okręgowej Dróg Wodnych w Poznaniu:
  - a) w Bydgoszczy: dla Kanału Górno-Noteckiego z jeziorami, dla kanałów Foluśza i Bronisławskiego, dla skanalizowanej Brdy, kanału Bydgoskiego, dla Brdy od Bydgoszczy do Tucholi, dla Noteci powyżej ujścia Głdy;
  - b) w Czarnkowie: dla Noteci od ujścia Głdy do ujścia do Warty, dla Głdy, dla Drawy;

- c) w Gorzowie: dla Warty od km. 35,4 powyżej Swierkocina do km. 119 poniżej Międzychodu;
- d) w Poznaniu: dla Warty od ujścia Proсны w km. 347,5 do km. 119 poniżej Międzychodu, dla Proсны poniżej Kalisza do ujścia do Warty;
- e) w Koninie: dla Warty od Działoszyna do ujścia Proсны, dla Kanału Gopło-Warta z jeziorami;
- f) w Kostrzynie: dla Odry od km. 611 do km. 664, dla Warty od km. 35,4 poniżej Swierkocina do ujścia do Odry;
- g) w Szczecinie: dla Odry Wschodniej od km. 664 do ujścia do jeziora Dębskiego, dla Odry Zachodniej od granicy Państwa do mostu kolejowego w Szczecinie w km. 31, dla Rurki od km. 2,7 do ujścia do Odry, dla Pleny od km. 1,9 do ujścia do Odry i dla Iny od km. 58,6 poniżej Starogardu do ujścia do jeziora Dębskiego;
- 5) na obszarze Dyrekcji Okręgowej Dróg Wodnych we Wrocławiu:
  - a) w Raciborzu: czasowo w Cieszynie, dla Odry od granicy Państwa do Koźła w km. 96,93, dla Olzy z Piotrówką i Opawicą;
  - b) w Gliwicach: dla Kanałów Gliwickiego i Kłodnickiego, dla Kłodnicy i zbiornika w Dzierźnie, dla Odry od km. 96,93 do Januszkowic (km. 106), dla portów w Gliwicach i Koźlu;
  - c) w Opolu: dla Odry od Januszkowic (km. 106) do ujścia Nysy Kłodzkiej, dla Młynówki Opolskiej, od km. 0 do km. 1,54, dla Małej Panwi od ujścia do Odry do Turawy, wraz ze zbiornikiem w Turawie, dla Nysy Kłodzkiej od ujścia do Odry do Otmuchowa wraz ze zbiornikiem w Otmuchowie;
  - d) w Brzegu: dla Odry od ujścia Nysy Kłodzkiej do Janowic (km. 231) i dla odnogi Olawskiej od km. 0,0 do km. 2,5;
  - e) we Wrocławiu: dla Odry od Janowic (km. 231) do ujścia Kaczaby w km. 315,9, dla Bystrzycy od ujścia do Mianowa wraz ze zbiornikiem w Mianowie;
  - f) w Głogowie: dla Odry od ujścia Kaczaby w km. 315,9 do km. 422,8 (ujście potoku Kopanica);
  - g) w Krośnie: dla Odry od km. 422,8 (ujście potoku Kopanica) do ujścia Nysy

Łużyckiej w km. 542,4, dla Bobra od ujścia do jazu w km. 2,9;

h) w Słubicach: dla Odry od km. 542,4 do km. 611 (powyżej ujścia Warty);

i) w Zgorzelcu: dla Nysy Łużyckiej od granicy Państwa z Czechosłowacją do ujścia do Odry.

§ 18.

Do zakresu działania państwowych zarządów wodnych należą sprawy następujące:

- 1) wykonywanie czynności technicznych i administracyjnych w zakresie żeglugi i spławu, stosownie do przepisów o żegludze i spławie, tudzież współdziałanie z władzami wodnymi w zakresie prawa wodnego;
- 2) prowadzenie ksiąg rachunkowych przewidzianych przepisami;
- 3) likwidacja wynagrodzeń robotniczych;
- 4) sprawozdawczość rachunkowa;
- 5) sprawy wymiaru i ewidencji opłat skarbowych;
- 6) wydawanie dokumentów podróży dla tratw i patentów retmańskich;
- 7) rejestracja statków i łodzi oraz wzorcowanie statków;
- 8) nadzór nad przestrzeganiem przepisów o żegludze i spławie tudzież nad statkami, łodziami i tratwami;
- 9) wymiar opłat od statków, tratw i spustu drzewa luźnego oraz opłat za specjalne świadczenia na drogach publicznych śródlądowych;
- 10) bezpośredni zarząd majątkiem ruchomym i nieruchomym i ewidencja tego majątku;
- 11) wykonywanie pomiarów i opracowywanie projektów szczegółowych i kosztorysów w ramach zatwierdzonego programu;
- 12) wykonywanie robót budowlanych na podstawie zatwierdzonych projektów;
- 13) zakup materiałów w granicach przyznaných kredytów;
- 14) zarząd taborem i warsztatami reparacyjnymi;
- 15) zarząd portów, opieka nad nurtem, tyczenie, czyszczenie i oświetlenie nurtów;
- 16) nadzór nad podwładnym personelem;
- 17) wykonywanie innych czynności, zleconych przez urzędy i władze przełożone.

§ 19.

1. Na czele państwowych zarządów wodnych stoją kierownicy, mianowani i zwalniani przez Ministra Komunikacji.
2. Jeżeli kierownik państwowego zarządu wodnego nie może pełnić obowiązków służbowych, zastępuje go jeden z pracowników zarządu wyznaczony przez dyrektora okręgu dróg wodnych.

§ 20.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 3 stycznia 1933 r. o organizacji zarządu dróg wodnych (Monitor Polski Nr 80, poz. 103) — przedrukowane w Dz. Urz. Min. Kom. Nr 9, poz. 78 oraz zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 7 kwietnia 1933 r. w sprawie utworzenia wydziałów komunikacyjno-budowlanych i wydziałów dróg wodnych w urzędach wojewódzkich (Dz. Urz. Min. Kom. Nr 9, poz. 79).

Nr O. Or.- 22-3-49.

DZIAŁ LOTNICTWA CYWILNEGO.

36

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 7 lutego 1949 r. o utworzeniu Wydziału Zasobów w Centrali Polskich Linii Lotniczych „LOT“.

Niniejszym zarządzam:

§ 1.

W regulaminie przedsiębiorstwa państwowego Polskie Linie Lotnicze „LOT“, stanowiącym załącznik zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 24 maja 1948 r. (Dz. Urz. M. K. Nr 10, poz. 200), wprowadza się następujące zmiany;

- 1) w § 6 ust. 1 po pkt. 7) wstawia się nowy pkt. „7a) Wydział Zasobów“;
- 2) w § 9 po ust. 7 wstawia się nowy ust. 7a) o brzmieniu: „7a) Wydział Zasobów obejmuje planowanie roczne i okresowe zaopatrzenia, synchronizację planów zaopatrzenia z planami finansowym i inwestycyjnym, koordynację zapotrzebowań składanych przez komórki organizacyjne przedsiębiorstwa, przy jednoczesnym badaniu celowości, ilości i jakości zapotrzebowanych elementów, przygotowywanie spraw dostaw materiałów reglamentowanych i za-

granicznych oraz zakup materiałów krajowych potrzebnych dla zaopatrzenia przedsiębiorstwa, z wyjątkiem materiałów reglamentowanych i zastrzeżonych do centralnego zakupu, sprawy przyjmowania, magazynowania oraz wydawania materiałów i inwentarza, ich konserwacji i utrzymania w stanie używalności“.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Nr O. Or. 27-8-49.

37

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 10 lutego 1949 r. o zatwierdzeniu regulaminu Szybowcowego Zakładu Doświadczalnego.

§ 1.

Na podstawie § 7 ust. 2 Statutu Szybowcowego Zakładu Doświadczalnego (Dz. Urz. M.K. z 1948 r. Nr 16, poz. 326) zatwierdzam Regulamin Szybowcowego Zakładu Doświadczalnego, stanowiący załącznik niniejszego zarządzenia.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Nr O. Or. 27-1-49.

Załącznik zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 10 lutego 1949 r. Nr O. Or. 27-1-49.

R E G U L A M I N

Szybowcowego Zakładu Doświadczalnego.

§ 1.

Szybowcowy Zakład Doświadczalny, zwany w dalszym ciągu „Zakładem“, działa na podstawie zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 5 października 1948 r. o organizacji i zakresie działania Szybowcowego Zakładu Doświadczalnego i Statutu Zakładu stanowiącego załącznik tego zarządzenia (Dz. Urz. M. K. Nr 16, poz. 326), oraz niniejszego regulaminu.

§ 2.

Na czele Zakładu stoi kierownik Zakładu, którego zakres działania określa § 6 ust. 2 Statutu Zakładu.

§ 3.

Zastępstwo w kierowaniu Zakładem w razie nieobecności lub niemożności pełnienia obowiązków przez kierownika Zakładu — obejmuje jeden z kierowników działów pracy (oddziałów), w myśl § 6 ust. 4 Statutu Zakładu.

§ 4.

Zakład dzieli się na następujące Oddziały:

- 1) Ogólny;
- 2) Techniczny;
- 3) Wszkolenia.

§ 5.

Oddziały dzielą się na referaty, których rodzaje, ilość oraz zakres pracy ustala kierownik Zakładu, stosownie do zatwierdzonego przez Ministerstwo Komunikacji programu pracy i etatów przyznanych na dany rok budżetowy.

§ 6.

1. Na czele oddziałów stoją kierownicy oddziałów, wyznaczani i zwalniani przez kierownika Zakładu, za zgodą Ministerstwa Komunikacji.
2. Do zakresu działania kierowników oddziałów należą:
  - 1) kierownictwo całości prac podległego oddziału;
  - 2) wydawanie szczegółowych instrukcji, regulujących tok pracy w oddziale;
  - 3) wydawanie decyzji w sprawach powierzonych przez kierownika Zakładu ich kompetencji, podpisywanie pism przekazanych do załatwienia, czuwanie nad pracą podległego personelu;
  - 4) nadzór i kontrola nad pracami poszczególnych referatów wchodzących w skład oddziału;
  - 5) przestrzeganie obowiązujących zarządzeń i terminów sprawozdawczości;
  - 6) przedkładanie kierownikowi Zakładu wniosków w sprawach nagród, premii, awansów, oraz udzielanie opinii w sprawach pracowników oddziału.
3. Kierownik oddziału jest odpowiedzialny służbowo za wszystkie powierzone mu sprawy i należyte ich załatwienie.

§ 7.

Oddział Ogólny obejmuje współdziałanie w sprawach organizacyjnych Zakładu, projektowanie instrukcji, przepisów, zarządzeń okólnych, regulaminów, oraz nadzór nad ich przestrzeganiem, sprawy ogólne Zakładu, sprawy personalne i socjalne, ubezpieczeń społecznych, umów zbiorowych i umów z pracownikami Zakładu, sprawy statystyki i ewidencji personelu, prowadzenie stołówki, nadzór i administrację budynków służbowych, znajdujących się w użytkowaniu Zakładu, zakup z wolnej ręki w granicach ustalonych w osobnym zarządzeniu Ministra Komunikacji i gospodarkę materiałami biurowymi, sekretariat, opracowywanie wzorów, druków, formularzy, kartotek stosowanych w pracy Zakładu, — sprawy finansowe, jak układanie planów finansowo-gospodarczych, przy współdziałaniu innych oddziałów i nadzór nad ich wykonaniem, prowadzenie księgowości, przyjmowanie wpływów pieniężnych oraz dokonywanie wypłat, sporządzanie zamknięć (bilansów) rocznych i okresowych, obsługę kredytów inwestycyjnych, sprawy należności skarbowych, kaucji i wadium, prowadzenie sprawozdawczości finansowej, likwidację wynagrodzeń pracowników, prowadzenie szczegółowych kont na potrącone kwoty z uposażenia pracowników, rejestrację i kontrolę wszystkich kredytów, sprawdzanie wszystkich dowodów kasowych pod względem rachunkowo-kasowym, prowadzenie inwentarza wszystkich oddziałów, zgłaszanie do Ministerstwa Komunikacji zapotrzebowań na materiały kupowane centralnie, zawieranie umów w sprawach dostaw i zakupów, w ramach przyznanych kompetencji, przeprowadzenie przetargów ofertowych, oraz czuwanie nad przestrzeganiem celowego zużycia kredytów przez poszczególne oddziały w ramach planu finansowo-gospodarczego Zakładu.

§ 8.

Oddział Techniczny obejmuje prace konstrukcyjne, w szczególności projektowanie nowych prototypów szybowców i motoszybowców, dokonywanie zmian konstrukcyjnych w istniejących szybowcach, konstruowanie pomocniczego sprzętu szybowcowego, przeprowadzanie normalizacji napędów i układów, pomiary w locie, w szczególności opracowywanie metod pomiarów w locie, wykonywanie pomiarów w locie, analizę pomiarów, oblatywanie prototypów i współpracę przy ich homologacji, prace teoretyczne w dziedzinie szybownictwa, jak np. opracowywanie zagadnień z zakresu aerodynamiki i wytrzymałości szybowców, opracowywanie metod obliczeń szybowców, — prace specjalne, jak opracowywanie zagadnień z dziedziny radia w zastosowaniu do szybownictwa, zagadnienie silnika małej mocy dla motoszybownictwa, projektowanie przyrządów do pomiarów w locie, sprawy związane ze statystyką szybowców krajowych i zagranicznych.

nych, sprawy osiągnięć w szybownictwie, sprawy uszkodzeń i ich rodzajów, sprawy wydawnictw jak np. instrukcji dla konstruktorów z dziedziny szybownictwa, opracowywanie instrukcji dla pracowników warsztatów, sprawy publikacji artykułów technicznych, prowadzenie archiwum technicznego Zakładu wraz z kopiarnią rysunków, prowadzenie biblioteki Zakładu, oraz prowadzenie książki inwentarzowej Oddziału, ścisłą współpracę z Warsztatami Doświadczalno - Naprawczymi Zakładu, z Oddziałem Wyszkożenia Zakładu, oraz współpracę z instytucjami lotniczymi jak G.I.L., K.C.S.P. i z politechnikami w kraju.

§ 9.

Oddział Wyszkożenia obejmuje opracowywanie wniosków co do zmiany obowiązujących względnie projektowania nowych przepisów prawa lotniczego w dziedzinie szybownictwa, instrukcji i regulaminów, opracowywanie programów wyszkolenia szybowcowego, opracowywanie metod szkolenia szybowcowego, przeprowadzanie lotów badawczych i pomiarowych z działu wyszkolenia (technika i taktyka lotów wyczynowych, badanie ciekawych sytuacji meteorologicznych, użytkowe oblatywanie prototypów wykonanych w Zakładzie), doświadczalne wyprawy szybowcowe, opracowania naukowe (analiza wyników szkolenia szybowcowego, opracowywanie podstaw teoretycznych metod szkolenia), sprawy bezpieczeństwa lotu, sprawy wydawnictw pomocy naukowych dla potrzeb teoretycznego i praktycznego szkolenia szybowcowego, kształcenie instruktorów szybowcowych, oraz ścisłą współpracę z Oddziałem Technicznym Zakładu.

§ 10.

1. Zakładowi podlegają bezpośrednio Warsztaty Doświadczalno-Naprawcze w Białej Krakowskiej.
2. Plan pracy Warsztatów ustala kierownik warsztatów na podstawie zatwierdzonego przez Ministerstwo Komunikacji programu pracy i etatów przyznanych na dany rok budżetowy.
3. Na czele Warsztatów stoi kierownik, do którego mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 6.

§ 11.

Do zakresu działania Warsztatów Doświadczalno-Naprawczych Zakładu w Białej Krakowskiej należy budowa pierwowzorów (prototypów) i doświadczalnych serii szybowców oraz

remonty szybowców i sprzętu pomocniczego (lotniczego), sprawy gospodarki materiałowej warsztatów, projektowanie programu prac warsztatów w ramach planu finansowo-gospodarczego Zakładu, wszelkie sprawy związane z zakupem i magazynowaniem sprzętu i materiałów potrzebnych dla produkcji szybowców, prowadzenie księgi inwentarza i kartoteki materiałowej, prowadzenie administracji warsztatów według obowiązujących instrukcji, utrzymanie w pogotowiu sprzętu przeciwpożarowego i ochotniczej drużyny strażackiej, złożonej z pracowników warsztatów, przedkładanie i wykonywanie w przepisany terminie wszelkich sprawozdań miesięcznych i okresowych oraz statystyki, przygotowanie list płac pracowników umysłowych i fizycznych, wraz z obliczaniem ustawowych świadczeń socjalnych, prowadzenie stołówki dla pracowników zatrudnionych w Warsztatach, oraz wykonywanie wszelkich innych prac zleconych przez Departament Lotnictwa Cywilnego Ministerstwa Komunikacji z dziedziny szybownictwa i motoszybownictwa.

TYTUŁY AKTÓW PRAWODAWCZYCH

ogłoszonych w Monitorze Polskim, dotyczących lub interesujących dział komunikacji.

38

Okólnik Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 stycznia 1949 r. zmieniający okólnik Nr 19 z dnia 22 maja 1948 r. w sprawie używania osobowych pojazdów mechanicznych.

(p. Monitor Polski Nr A—3, poz. 24).

39

Zarządzenie Ministra Ziem Odzyskanych z dnia 17 stycznia 1949 r. o granicach okręgów i siedzibach okręgowych i rejonowych urzędów likwidacyjnych.

(p. Monitor Polski Nr A—3, poz. 27)

40

Zarządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 7 lutego 1949 r. o częściowej rejestracji rezerw osobowych.

(p. Monitor Polski Nr A—4, poz. 38).

41

Orzeczenie Nr 17 Ministra Komunikacji z dnia 22 stycznia 1949 r. o przejęciu na własność Państwa przedsiębiorstw komunikacyjnych.

(p. Monitor Polski Nr A—4, poz. 44).

42

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 15 stycznia 1949 r. o uchyleniu przymusowego zarządu państwowego nad koleją Dąbrowa Górnicza — Będzin — Sosnowiec i Będzin — Czeładź (Tramwaje Elektryczne w Zagłębiu Dąbrowskim, Spółka Akcyjna).

(p. Monitor Polski Nr A — 4, poz. 45).

SPROSTOWANIE BŁĘDÓW DRUKARSKICH.

W załączniku do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 23 grudnia 1948 r. o kompetencjach organów podległych M.K. i PIHM, z wyjątkiem P.P.R.K., wyrażających się w kwotach pieniężnych (Dz. Urz. M.K. Nr 22, poz. 414):

- 1) w poz. 2 w rubryce 5 zamiast kwoty „20.000 zł.” ma być kwota „200.000 zł.”;
- 2) w poz. 9 w rubryce 9 należy wpisać kwotę „50.000zł.”.

Adres Redakcji: Ministerstwo Komunikacji ul. Chałubińskiego 4, Departament Organizacyjno-Prawny (Wydział Organizacyjno-Ustawodawczy). Telefon wew. M. K. Nr 54-64.

Adres Administracji: Administracja Wydawnictw Min. Komunikacji, ul. Chałubińskiego 4.
Konto czekowe P.K.O. Nr 1-658 — Telef. wew. M. K. Nr 337.

Do nabycia w Administracji Wydawnictw M. K., w składnicach taryfowych D. O. K. P. i C. B. T. R. Z. w Bydgoszcy. Prenumeratę wpłaca się z góry przed rozpoczęciem kwartału, półrocza lub roku. Reklamacje z powodu nieotrzymania pojedynczych numerów Dz. Urz. M. K. wnosi się do właściwych urzędów pocztowych, najpóźniej 3-go dnia po otrzymaniu następnego z kolei numeru Dziennika. Reklamacji spóźnionych lub wniesionych w sposób niewłaściwy nie uwzględnia się.

Warunki prenumeraty: Prenumerata wynosi w Kraju:

Kwartalnie 150 zł, półrocznie 300 zł, rocznie 600 zł. Cena każdego numeru zł 35.

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

Zakłady Graficzne Ministerstwa Komunikacji w Warszawie, Chałubińskiego Nr 4.